

cions en «*ligna alsata, ligna plana, naves, guarapos, xalandros, burcios, nigardos*» (Bofarull, *Ant. Mar. Cat.*, 9); per dir 'vaixell' genèricament el *Consolat de Mar* emprà constantment la fórmula «nau o *leny*» (§ 53, Pard., p. 103 i passim). O sigui era embarcació de menys grandària que la *nau*: «corredor qui fassa mercat de naus o de *lenys* o de barches a vendre, per cada liura, meaylla ---; e si encanta en públic, e nquant naus o *lenys* o barches, que prena --- corredor qui fassa marcat de nòlit de naus o de *lenys* o de barches ---», Tarifa de Bna. de 1271 (*EntreDL* 1, 159, §§ 84, 85): és a dir, més gran que una barca i no tant com una nau.

Es nota, de tota manera, que també podia abraçar genèricament tota embarcació, i *lley cabdal* podia compendre *naus, galeres* i altres llenys, oposant-se a les barques: «per passar a Maylorques --- en lo port de Salou --- la quantitat del estol fo aytal que-y ac 25 naus complides, e 18 tarides, e 12 galees, e entre buces e galiotz, 100, e així foren 150 *lenys* capdals, menys de les barques menudes», Jaume I (*Cròn.*, § 55, Ag., 90). Figura encara en els diccs. de rims de JMarch i Aversó, i en docs. de mj. S. xv: «trametessen aquí un *leny* e una barcha qui eren estat presos per los habitants de aquesta vila», c. 1462 (*CoDoACA* xxii, 324); però ja no en Busa-N. (1507), OPou ni *DTo.*; *lleyet* Muntaner.

Llenyam [Jaume I; JMarc, § 1229]; «ses portes de sa casa, fetes de *lleyyam* vermei, per s'estil de sa des portal de la dreta de s'església de Sta. Eulària de Palma; i ses véies varen esser pintades de gris, i lo mateix se va fer amb sos *lleyyams*, a fi de distinguir lo vei de lo nou», *Arx. Ll. Salvador*, p. 50; per a detalls de l'ús menorquí, veg. cita s. v. *quart*; per al del Princ., *Cost. Manc.* 1, s. v.; *lleyamada DAMen*. *Llenyar* m. «lloc on s'acumula la llenya»: «deixarem el *gijár* eixe i --- a les serres d'Alzira (1962).

Llenyar v. 'fer llenya' [c. 1390, Aversó *lenyà, lenyé*, §§ 31, 599, doc. ross. de 1424, *Dalc.*]: avui no el sé en ús més que a la zona pirinenca, i quasi només com a terme semi-jurídic referent als drets dels habitants. «Els d'Urtx tenien dret de *lenyá* i péixer a Saltegue», Urtx (1935); «hi tenen dret de *lenyá*» Asnurri (1959); «los --- habitadores del dicho lugar de Liri pueden *lenyar* i tedar en un bosquecillo ---» llegeixo en el *Lucero* de Benasc, doc. de 1581 (37).

Llenyater [Busa-N. 1507, veg. supra; però no OPou, *DTo.*, Lacav. ni Belv., Lacav. 1840], «al llar Ricolf tenia un bell escó / --- / un vespre que en ell seya, vora del foc, / als *lleyyaters* parlaven alguns pastors», MilàF (*Pros B.*, v. 293); «cridant a vells y joves, peons y cavallers, / per sortir de Conflent en so de guerra, / a l'hora en què somriu l'alba a la terra, / a l'hora en què a fer llenya se'n van los *lleyyaters*», *Canigó* (fi del cant 1); s'ha fet algun ús del cast. *lenyatero*, però recent [1899, i argentí] i manllevat del català.

S'havia dit *lleyyader*: «Antoni Serra *lenyader*» en el *Llibre de Vâlues* castellonenc de 1398; *AlcM* en dóna cita mall. de cap aquest temps, i és la forma que registren el *DTo.* 1670, Lacav. i Belv. *Llenyataire*, pot-

ser més propi avui de la muntanya del Princ.; en el Flamicell sembla que usen *lleytaire* almenys els enforadors (Violant, *BCEC* xlvii, 23), potser perquè el que aquests arpleguen sobretot és ramulla bosquetana, sempre lenta o mig humida. *Lleyyassaire*, Sant Joan de les Abadesses, *DAG.*; també han dit alguns *lleytaire, lleyyasser, lleyyisser* (mai *lleyyador* en cat.). *Lleyyassar. Lleyyató.* +*Lleyyimó* mall.: «desperdicios muy menudos de leña», *DAmen. Lleyyer* «lloc on se posa la provisó de la llenya», Lacav.; *lleyyera. Lleyyós* [Belvitges]; *lleyyositat. Lleyyut. Alleyyar; alleyyador.*

MOTS SAVIS: *Ligni. Lignii* [Lab. 1888], primer en fr. *lignite* [1762].

CPT.: *Lignificar; lignificació. Lignum crucis* pròpiament 'fusta de la Creu'. *Lignàloe (linatoe* Lab. 1840?) I els prefixats amb *ligno-* i *ligni-*.

LLEÓ, pres del ll. *leo, leónis*, id. □ 1.ª doc.: Llull.

«Anava l'amic en una terra estranya, on cuydava atrobar son Amat: en la via a<s>saltejaren-lo 2 lleons: paor hac de mort l'amic --- e tramès son remembrament a son Amat --- dementre que-l amic remembrava l'Amat, los leons vengren humilment al amic, al qual --- les mans e-ls peus li besaren», *Amic e Amat* (*Blanq.*, *NCL* III, 35.28, de nou 37.28; *NCL* xiv, 49.7); «és impossíbol que-l leó pusca ésser del Arbre elemental, si en sa leonitat se perdien los començaments», Llull (*Arbre de Sciència* 1, 138), i encara en *Merav.* (II, 89) i altres textos de Llull. «Co lo sant abat li volgés fer lo vas, él veé venir un leó pans envés si, e dix-li --- tu cava la terra, per so que puscam lo seu cors sant sebelir ---. E adons lo leó comensà a cavar», *VidesR*, 94r2; «aquí lo laon fo curat diligentment, per què lo leó estec aquí ab éls axí com bèstia domda», *VidesR*, 214v2. També és molt freqüent en el *Fabulari* d'Eiximenis, en el de Saisset etc. i en tota la literatura nostra, però çper a què en donariem més cites? Notem només que la pronúncia *laó* amb a avui és també vulgar valenciana: Font del *laó* és una de famosa avui a la Vall de Vilafamés (*IGC* 39 × 07).

Leona [Llull]; Alart cita d'un text de 1387 «són banyats e la labona lepa-ls exugan-los, e quant ela los ha lepats, que paren extis ---» (*InvLC*); en trobaríem altres exs. en antics exemplis i faules, també en el sentit de 'dona furibunda': «--- la malvada / muller --- / no-s pot domar / --- tu bé ho has vist: / mil n'as tocades / --- / tostempes fellones / com a leones, / a tu senyores: / ja les enyores?», JRoig (*Spill*, 6782).

Lleonet [S. xiv]: «viu una serpnt qui portave un patit leó, e tenc-lo per lo col<l> amosegat --- e après la serp co<t>ria un gran leó cridant --- sí que semblave bé que li pesàs com la serp s'an portave lo laonet --- e menà-se'n lo laonet là hun él estave», Reixac (*Questa*, 69.9, 69.34, de nou *lleonet* a 71.34, aquí grafiat *laonat* segons el sistema gràfic d'aquest escriba). Els *Llaonets* és un edifici en els afores de Cullera, on hi ha dos *lleonets* de pedra a la porta (1962). Per extensió anomenen +*laqnét* (també *talla-arròs*) a l'Horta de València un animalet que talla l'arrel de l'arròs